

VENÄJÄN FEDERATIIVISEN TASAVALLAN RAKENNE

„Pravda“ lehdelle annettu haastattelu

Viime päivinä neuvostolehdistössä alkaneen väittelyn johdosta, joka koskee Venäjän Federation rakenteen periaatteita ja muotoja, toimituksemme edustaja kääntyi kansallisuusasiain kansankomis-saarin toveri Stalinin puoleen pyynnöllä, että hän lausuisi mieli-piteensä tästä kysymyksestä.

Edustajamme esittämiin kysymyksiin toveri Stalin antoi seuraavan vastauksen.

PORVARILLIS-DEMOKRAATTISET FEDERATIOT

Kaikista olemassaolevista federatiivisista yhtymistä ovat porvarillis-demokraattiselle järjestelmälle kaikkein luonteenomaisimpia amerikkalainen ja sveitsiläinen federatio. Historiallisesti ne muodostuivat riippumattomista valtioista — konfederation kautta federation, jolloin ne muuttuivat käytännössä uniteettisiksi valtioiksi säilyttäen vain federalismin muodon. Koko tämä kehitysprosessi — riippumattomuudesta uniteettiin — tapahtui monien väkivaltaisuuksien, sortotoimenpiteiden ja kansallissotien kautta. Riittää, kun palauttaa mieleensä Amerikan etelävaltioiden sodan pohjoisvaltioita¹² vastaan ja Sonderbundin¹³ sodan

Sveitsin muita kantoneja vastaan. Tämän yhteydessä ei voida olla panematta merkille, että Sveitsin kantonit ja Amerikan valtiot eivät olleet rakentuneet kansallisen tunnusmerkin mukaan eivätkä edes taloudellisenkaan, vaan aivan satunnaisesti—sen tuloksena, että siirtolais-uutisasukkaat tai maaseutuyhteisöt valtasivat satunnaisesti nämä tai nuo alueet.

MITEN MUODOSTUMISPROSESSISSA OLEVA VENÄJÄN FEDERATIO EROAA NIISTÄ

Mutta se federatio, jota rakennetaan nykyään Venäjällä, on ja sen tulee olla aivan toisenlainen.

Ensiksikin, Venäjällä muodostuneet alueet ovat elämäntapojensa ja kansallisen kokoonpanonsa puolesta aivan selviä yksiköitä. Ukraina, Krimi, Puola, Taka-Kaukaasia, Turkestan, Keskipolkan alue ja Kirgiisien alue eroittuvat maan keskiosasta ei vain maantieteellisen sijaintinsa puolesta (reunamaita!), vaan myöskin ehjinä taloudellisina alueina, joilla on omalaa-tuisensa elämäntavat ja väestön kansallinen kokoonpano.

Toiseksi, nämä alueet eivät ole vapaita ja riippumattomia maita, vaan yleisvenäläiseen valtioelimeen väkivaltaisesti puserrettuja yksiköitä, jotka pyrkivät nyt saamaan välttämättömän toimintavapauden federatiivisten suhteiden tai täydellisen riippumattomuuden muodossa. Näiden alueiden „yhdistämisen“ historia on alusta loppuun saakka Venäjän entisten vallanpitäjien harjoittaman väkivallan ja sorron historiaa. Federatiivisen järjestelmän pystyttäminen Venäjällä tulee merkitsemään näiden alueiden ja niillä asuvien kansojen vapautumista entisestä imperialismin ikeestä. Uniteetista federalismiin!

Kolmanneksi, siellä — läntisissä federatioissa — valtiollisen elämän rakennustyötä johtaa imperialistinen porvaristo. Ei ole ihme, että „yhtyminen“ ei voinut tapahtua siellä ilman väkivaltaa. Täällä, Venäjällä, sitävastoin valtiollista rakennustyötä johtaa proletariaatti, imperialismiin vannoutunut vihollinen. Siksi Venäjällä federatiivinen järjestelmä voidaan ja pitää pystyttää kansojen vapaan liiton perustalla.

Sellainen on oleellinen ero Venäjän federation ja Lännen federatioiden välillä.

VENÄJÄN FEDERATION RAKENTEEN PERIAATTEET

Tästä käy selväksi, jatkaa toveri Stalin, että Venäjän Federatio ei ole erillisten itsenäisten kaupunkien liitto (kuten porvarillisen lehdistön karikatyristit ajattelevat) tai yleensä alueiden liitto (kuten eräät toverimme olettavat), vaan määrättyjen historiallisesti muodostuneiden alueiden liitto, jotka eroavat toisistaan sekä erikoisten elämäntapojensa että kansallisen kokoonpanonsa puolesta. Tässä ei lainkaan ole kysymys näiden tai niiden alueiden maantieteellisestä sijainnista eikä edes siitäkään, että näitä tai noita alueita eroittaa maan keskiosasta vesistö (Turkestan), vuoriselänne (Siperia) tai arot (sama Turkestan). Tällä Lacisin propagoimalla maantieteellisellä federalismilla ei ole mitään yhteistä Neuvostojen III edustajakokouksen julistaman federalismin kanssa. Puolaa ja Ukrainaa ei eroita maan keskiosasta vuoriselänne eikä vesistö. Mutta siitä huolimatta kenenkään mieleen ei pälkähdä ryhtyä väittämään, että näiden maantieteellisten tunnusmerkkien puuttuminen poistaa näiltä alueilta oikeuden vapaaseen itsemäärämiseen.

Toisaalta on epäilemätöntä, sanoo toveri Stalin, että niiden moskovaalaisten aluemiesten omalaatuisella federalismilla, jotka pyrkivät yhdistämään keinotekoisesti Moskovan ympärille 14 lääniä, ei myöskään ole mitään yhteistä Neuvostojen III edustajakokouksen federatiosta tekemän tunnetun päätöksen kanssa. Epäilemätöntä on, että keskinen tekstiilialue, joka käsittää vain muutamia läänejä, on eräänlainen yhtenäinen taloudellinen yksikkö, ja sellaisena sitä tulee epäilemättä johtamaan oma alue-elin, joka on Korkeimman kansantalousneuvoston autonominen osa. Mutta mitä yhteistä voi olla takapajulle jääneen Kalugan ja teollisen Ivanovo-Voznesenskin välillä ja minkä tunnusmerkin mukaan niitä nykyinen alueen kansankomissaarien Neuvosto „yhdistää“,—se on järjelle käsittämätöntä.

VENÄJÄN FEDERATIIVISEN TASAVALLAN KOKOONPANO

Ilmeistä on, että federation subjekteina eivät voi olla kaikenlaiset maa-alat ja yksiköt eivätkä kaikenlaiset maantieteelliset alueet, vaan sellaisina täytyy olla ja voivat olla ainoastaan määrätynlaiset alueet, joissa luonnollisesti yhdistyvät elämäntapojen erikoisuus, kansallisen kokoonpanon omalaatuisuus ja taloudellisen alueen jonkinlainen minimaalinen eheys. Sellaisia ovat Puola, Ukraina, Suomi, Krimi, Taka-Kaukaasia (ja voi olla mahdollista, että Taka-Kaukaasia lohkeilee useammaksi määrätynlaisiksi kansalliseksi alue-yksiköksi, sanokaamme gruusialaiseksi, armenialaiseksi, azerbaidzhanilais-tatarialaiseksi j.n.e.), Turkestan, Kirgiisian alue, tatarialais-bashkiirilainen alue, Siperia j.n.e.

FEDEROITUVIEN ALUEIDEN OIKEUDET. VÄHEMMISTÖKANSALLISUUKSIEN OIKEUDET

Näiden federoituvien alueiden oikeuksien puitteet niiden kaikessa konkreettisuudessa tullaan määrittelemään koko Neuvostofederation rakennustyön kulussa, mutta näiden oikeuksien yleiset ääriviivat voidaan hahmotella jo nyt. Sota- ja sotalaivastoasiat, ulkoasiat, rautatiet, posti ja lennätin, raha, kauppasopimukset, yleinen talous-, finanssi- ja pankkipolitiikka — kaikki tämä nähtävästi muodostaa keskushallituksen, koko federation Kansankomissaarien Neuvoston toimialan. Kaikki muut asiat ja ennen kaikkea yleisten dekreettien täytäntöönpanon muodot, koulu, oikeudenkäynti, hallinto j.n.e. siirtyvät alueiden Kansankomissaarien Neuvostoille. Ei minkäänlaista pakollista „valtion“ kieltä — ei oikeudenkäynnissä eikä koulussa! Jokainen alue valitsee itselleen sen kielen tai ne kielet, jotka vastaavat kysymyksessäolevan alueen väestön kokoonpanoa, ja kaikissa yhteiskunnallisissa ja valtiollisissa säädöksissä noudatetaan sekä vähemmistöjen että enemmistöjen kielten täydellistä samanarvoisuutta.

KESKUSVALLAN RAKENNE

Venäjän Federation erikoisuudet määräävät keskusvallan rakenteen ja sen rakentamisen muodot. Amerikassa ja Sveitsissä federalismi johti asiallisesti kaksikamarijärjestelmään: toisaalta parlamentti, joka valitaan yleisten vaalien periaatteen mukaan, ja toisaalta federatoneuvosto, jonka valtiot tai kantonit muodostavat. Se on se sama kaksikamarijärjestelmä, joka johtaa käytännössä tavanomaiseen porvarilliseen lainsäädäntövitkutukseen. Sanomattakin on selvää, että

Venäjän työtätekevät joukot eivät suostu tuollaiseen kaksikamarijärjestelmään. Me emme edes puhukaan siitä, että tuo järjestelmä ei lainkaan vastaa sosialismin alkeellisimpiakaan vaatimuksia.

Meidän mielestämme, jatkaa toveri Stalin, Venäjän Federation ylimpänä valtaelimenä tulee olemaan Venäjän kaikkien työtätekevien joukkojen valitsema Neuvostojen edustajakokous tai sen tilalla oleva Toimeenpaneva Keskuskomitea. Tällöin on sanottava jäähyväiset porvarilliselle ennakkoluulolle yleisen äänioikeuden „periaatteen“ virheettömyydestä. Äänioikeus tullaan nähtävästi antamaan vain sellaisille väestökerroksille, jotka ovat riistettyjä tai eivät ainkaan riistä vierasta työtä. Tämä on luonnollinen tulos proletariaatin ja maaseudun köyhälistön diktatuurin olemassaolon tosiasiaista.

TOIMEENPANEVA VALTAELIN

Mitä tulee Venäjän Federation toimeenpanevaan valtaelimeen, s.o. koko federation Kansankomissaarien Neuvostoon, niin Neuvostojen edustajakokoukset valitsevat sen luullaksemme niistä ehdokkaista, joita asettavat keskus ja federoituvat alueet. Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Kansankomissaarien Neuvoston välillä ei näinollen tule olemaan eikä saa olla niinkutsuttua toista kamaria. Epäilemätöntä on, että käytäntö voi ja nähtävästi tuleeikin kehittämään muita, tarkoituksenmukaisempia ja joustavampia muotoja alueiden ja keskuksen etujen yhdistämiselle vallan rakenteessa. Mutta varmaa on: kehittäköönnpä käytäntö minkälaisia muotoja hyvänsä, niin ne eivät

herätä henkiin vallankumouksemme hautaamaa kakkamarijärjestelmää.

FEDERALISMI SIIRTYMISASTEENA

Sellaisia, jatkaa haastateltavamme, ovat minun mielestäni meidän silmiemme edessä muodostuvan Venäjän Federation yleiset ääriviivat. Monet ovat taipuvaisia pitämään federatiivista järjestelmää mitä kestävimpanä ja jopa ihanteellisenakin ja vetoavat usein Amerikan, Kanadan ja Sveitsin esimerkkiin. Mutta historia ei osoita oikeaksi federalismiin viehätymistä. Ensinnäkin, Amerikka, sen enempää kuin Sveitsikään, ei ole enää federatio: ne olivat federatioita viime vuosisadan 60-luvulla; asiallisesti ne ovat muuttuneet uniteettisiksi valtioiksi — viime vuosisadan lopusta lähtien, jolloin kaikki valta siirrettiin valtioilta ja kantoneilta federation keskushallitukselle.

Historia on osoittanut, että Amerikan ja Sveitsin federalismi on siirtymisaste valtioiden ja kantonien riippumattomuudesta niiden täydelliseen yhdistämiseen. Federalismi osoittautui täysin tarkoituksenmukaiseksi muodoksi siirtymisasteena riippumattomuudesta imperialistiseen uniteettiin, mutta se elettiin yli ja hylättiin heti, kun kypsyivät ehdot valtioiden ja kantonien yhdistämiselle yhdeksi valtiokokonaisuudeksi.

VENÄJÄN FEDERATION VALTIORAKENNUSTYÖN PROSESSI. FEDERALISMI VENÄJÄLLÄ SIIRTYMISASTEENA SOSIALISTISEEN UNITEETTIIN

Venäjäällä valtiোরakennustyö tapahtuu päinvastaisessa järjestyksessä. Täällä tsaristisen pakkouniteetin tilalle tulee vapaaehtoinen federalismi, jotta federalismi

jättäisi ajanoloon paikkansa Venäjän kaikkien kansakuntien ja heimojen työtätekevien joukkojen samantaiselle vapaaehtoiselle ja veljelliselle yhdistymiselle. Federalismin kutsumuksena Venäjällä, päättää haastattelunsa toveri Stalin, samoin kuin Amerikassa ja Sveitsissäkin, on olla siirtymisasteena, siirtymisasteena tulevaan sosialistiseen uniteettiin.

„Pravda“ № 62 ja 63:

huhtikuun 3 ja 4 pnä 1918